

Kan rådmannen nekte å møte i kontrollutvalget?

Kommunal Rapport 27.11.2018

Et kontrollutvalg kan gjøre de undersøkelser det mener er nødvendig for å utføre sin lovpålagte oppgave.

SPØRSMÅL: Et kontrollutvalg ba rådmannen å komme til møte og gjøre rede for risikoen for en fastlegekrise i kommunen, for hva som eventuelt kunne gjøres for å redusere en slik risiko, og hvordan kommunen administrerte fastlegeordningen. Rådmannen avsto å møte for kontrollutvalget for å svare på dette. Hun viste til at det her er tale om en tjeneste som styres nasjonalt, og at forvaltningen av fastlegetilbudet er kommunestyrets ansvar og tema for den løpende styringsdialogen mellom kommunestyret og rådmannen. Hun fremholdt at: «Kontrollutvalget har ikke en rett til å grave i rådmannens hode om tanker om framtiden». Det er politikk, sa hun og gjorde det klart at beslutningen om å ikke møte var en prinsippavgjørelse». Kommunestyret var imidlertid enig med kontrollutvalget, og påla rådmannen å møte. Hun etterkom dette, men holdt fast ved at her gikk kontrollutvalget ut over sine fullmakter etter loven. Hadde hun rett i dette?

SVAR: I [kommuneloven § 77](#) nr. 1 er det fastsatt at kommunestyret velger et kontrollutvalg for «å forestå det løpende tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning på sine vegne». Utvalget «kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene». I dette ligger at alle tilsatte, herunder rådmannen, har plikt til å møte for utvalget og svare på de spørsmål det stiller.

Vi ser nok eksempler på at kontrollutvalg går ut over rammene som det som er naturlig å be om informasjon om, men dette er det utvalget selv som skal vurdere. Ingen andre kan sette grenser for hva utvalget vil ta opp og spørre om.

I denne saken vil jeg i alle fall tro at utvalget ikke gikk ut over grensene for det de burde ta opp. Blant sine andre oppgaver skal kontrollutvalget etter § 77 nr. 4 påse «at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)».

Det må bety at utvalget kan foreta undersøkelser og stille spørsmål også om en tjeneste som fastlegetilbudet, med det formål å kaste lys over om man her passer tilstrekkelig godt på å opprettholde nivået på dette slik at lovgivers forutsetninger og pasienters rett til nødvendig helsehjelp blir oppfylt.

Hvis rådmannen finner det vanskelig å gi noe presist svar på de spørsmål som blir stilt, vil hun kunne si det, og eventuelt vise til at vesentlige sider av dette temaet er under politisk vurdering. Hun er selvsagt ikke eneansvarlig for at det blir gitt et adekvat tilbud, men hun må sørge for at dette er en sak som settes på dagsordenen hvis dette kan bli vanskelig. Hun har med andre ord plikt til å møte for og svare kontrollutvalget, uten at det innebærer en plikt til å gi sikre svar på usikre spørsmål.